

Ahány ember, annyiféle csodálatos világ. Integrációt segítő művészeti foglalkozások a hátrányos helyzetű és a fogyatékkal élő gyermekek számára címmel **Budavári Klára**, a FSZEK Lőrinci Nagykönyvtárának gyermekkönyvtárosa tartott előadást.

Előadásában elmondta, hogy az integrált nevelés, foglalkozás egyik színtere lehet a gyerekkönyvtár is, melynek előnye az iskolával szemben, hogy itt nem kell mérhető teljesítményt nyújtani, és játékos ismeretszerzési lehetőségeket kínál. A könyvtáros a gyerekkönyvtárban olyan légkört tud teremteni, ahol fogyatékkal élő és ép gyerekek együtt válhatnak olvasóvá, könyvtárhasználóvá, szabadidejük tartalmas eltöltésében is segít. A közös tevékenység keretében megismerhetik egymást, az épek megtapasztalják, hogyan fogadják el kortársuk másságát, a hátrányos helyzetűek beilleszkedési zavarai, gátlásai csökkenthetők, közösségteremtő hatásuk van.

A Lőrinci nagykönyvtárban tartott művészeti, hagyományőrző foglalkozásokra a pénzt a Fogyatékos Gyerekekért Közalapítvány pályázatán nyerték. A megvalósításban a kerületben dolgozó logopédusok, fejlesztő és gyógypedagógusok segítettek. Előadásában felsorolta azokat a témákat és ünnepeket, amelyekről foglalkozásokat tartottak. Ezek az alábbiak voltak:

Hullámok, falevelek játéka

A gyerekek találkozhattak Hományi András költővel, aki saját verseit adta elő megzenésítve. A több helyről érkező fogyatékkal élő és ép gyerekek ismerkedésére kitűnő alkalom volt a közös énektanulás, beszélgetés a költővel. Miután nyilvános programként volt meghirdetve, annyian jöttek el könyvtárba, hogy még a lépcsőn is ültek. A jó hangulatot tovább mélyítette a közös rajzolás, festés, ahol a versek élményeit örökítették meg. A legnagyobb természetességgel vegyültek el egymás között, és ültek egy asztalhoz. Megdöbbenő élmény volt egy kisfiú, aki egy órán keresztül festett egy rajzlapot világoskék temperával. A mű igazából semmit nem ábrázolt, mert a munka végére megtelt a rajzlap minden szeglete. Óvónője szerint maga az újfajta aprólékos mozgás kötötte le minden gondolatát, még sosem festett. Ő egy hiperaktív kisgyerek volt.

Mindszentek napja, fonó

A fonó szokásairól, a Márton nap eredetéről beszélgettek. Túri Rita libás dalokat tanított, körjátékokat játszottak. Megismerkedek a gyerekek a körmöcskével, ami régi népi gyerekjáték, fonóeszköz. Verseny indult, hogy ki tud hosszabbat fonni. Monoton mozgás, ami gyors sikerélményhez juttatja a gyerekeket, és ez fontos szempont.

Luca napja, karácsonyi ünnepkör

Luca napja ünnepeléskor hívtak egy népzeneoszt, aki megmutatta a kecskeduda használatát, és a gyerekek ki is próbálhattak. Az volt a tapasztalat, hogy a gyerekek mindig nagy örömmel vették a program során, ha hangszerekkel ismerkedhettek, megfoghatták, megszólaltathatták.

A betlehemezés minden gyereket megmozgatott. Először szégyenlősen ózdkodtak a szerepek miatt, de ahogy előkerültek a kellékek, azonnal jelentkeztek Mária, József, és a pásztorok szerepére. A kis csillagos fejdíszek pedig sok kislányt változtattak angyallá.

Az ünnepre készüléshöz szalma és csuhé karácsonyfadíszeket készítettek. (A logopédusok szerint a betlehemezés még sokszor visszaköszönt a foglalkozásaikon, videóra is felvették, és sok új szót tanultak általa.)

Újévi köszöntők, vízkereszt, háromkirályjárás

Az új évben is nagy örömmel találkoztak. Először újévi köszöntőket tanultak.

A fogyatékos gyerekek nehezen vállalnak nyilvános szereplést, talán félnek a kudarctól.

Ezért a háromkirályjárásnál eleinte húzódoztak. Ahogy azonban előkerült a három korona és a

csillag, máris volt jelentkező. Jutalmul megpengethették Rita néni hegedűjét, míg a többiek tapssal járultak hozzá az improvizatív zenekari műhöz. Miután ebben a hónapban fontos a varázslás szokása, sámánkötelet készítették sámánfonóval. A hiedelem szerint az így készült kötél sose szakad el, és az együttlévők összetartozását jelképezi. Minden gyereknek, de kiemelten nekik nagyon fontos a valahová tartozás érzésének megtapasztalása.

Balázs-járás, farsangi szokások

A Balázs-járás népszokásának kellékei a püspöksüveg, a papírcsákó, és a fakard. Ennél a játéknál a fiúk kerültek előtérbe.

A farsangról már sokat tudtak a gyerekek. Kiemelten a busójárás szokásáról beszélgettek. Farsangi köszöntöket, dalokat tanultak, majd álarckészítéssel zárták a programot. Mindig nagy türelemmel és kreatívan kapcsolódtak be a kézműves foglalkozásokba, és a dicséret szárnyakat adott.

Virágvasárnap, kiszebaba égetés, vízbevetés, húsvéti ünnepek

Húsvétra készülve böjti körjátékokat tanultak, majd kiszé babát készítették, azaz felöltöztettek egy seprűnyelet. Beszélgettek a húsvéti jelképekről, a tojás szimbólumáról. Persze a daltanulás se maradt el. A programot tojásfestéssel, tojástartó készítéssel zárták.

"Aranyos pillangó" versmondó verseny

Ez a program már hagyományteremtőnek tekinthető. 2004 áprilisában a kerület Logopédiai Szakszolgálatával közösen versmondóversenyt hirdettek beszéd fogyatékos gyerekeknek. Akkor nagy visszhangja volt, sokan támogatták az újszerű ötletet, de több volt a kételkedő, a kritikus hozzáállású pedagógus. Az eltelt idő a kételkedőket is meggyőzte, hogy fontos volt. A gyerekek közül sokan az akkori siker hatására nyitottabbak lettek, és sokat fejlődött a beszédtechnikájuk is. A mostani versenyre háromszor többen jelentkeztek, mint tavaly. Egy időben két helyszínen mondták a verseket, az eredményhirdetést, jutalmazást pedig együtt tartották. Szinte minden gyerek rajzolt is verse mellé, nagy sikert arattak a nézők körében a kedves rajzok. Az emléklapok, oklevelek mellé sok ajándék is járt, senki nem ment el üres kézzel. Videófelvételek is készültek, a logopédusoknak jó segédanyag lesz a foglalkozásaikhoz, és összevethetik, hogy melyik gyerek mennyit fejlődött.

Sárkányölő Szent György napja

A lovagok mindig nagyon érdeklik a gyerekeket, most Szent György tetteiről, a lovagi életmódról, fegyverzetről beszélgettek. Miután ez a nap az állatok kihajtásának is a napja, párokba rendezték az állatokat őrzőikkel. Lassan, de végül gazdára találtak az állatok, ismeretlenek voltak ezek a szavak a mai gyerekeknek. Tavaszi dalokat tanultak, körjátékokat játszottak és sárkányt készítették.

Tapasztalatok, eredmények: még szorosabb és újabb munkakapcsolatokat építettek ki a kerületben dolgozó logopédusokkal, a speciális területeken dolgozó pedagógusokkal. A gyerekekben tudatosult, hogy a könyvtárba bármikor jöhetnek, mert itt szívesen látják őket, ez egy olyan elfogadó környezet, ahol biztonságban vannak. Bennük szerencsére még nem alakultak ki azok a sztereotípiák, amik a felnőtteket jellemzik, így a legtermészetesebb módon rajzolt, játszott, dalolt, kézműveskedett együtt ép és fogyatékkal élő. A versmondó versenyen lehetett a legjobban érezni, hogy mennyire tudtak drukkolni egymásnak. A foglalkozásokra alapvetően az elfogadás és segítőkészség volt jellemző. Folyamatosan kérdezik, hogy mikor lesz folytatás, mert szeretnék újból jönni.

Budavári Klára a beszámolóját vetített képekkel is illusztrálta, amelyek jól érzékeltették a foglalkozások hangulatát, a gyerekek aktivitását.